

Toimialojen johtajat

Toimialojen talous- ja hallintopäälliköt / toimialojen talousvastaavat

Talousarvio 2026 -laadintaohjeet

1) Talousarvion valmistelun lähtökohdat

1. Kuntalaki ja talousarvion sitovuus

Kuntien talousarviosta ja -suunnitelmasta säädetään kuntalain 110 §:ssä. Kuntalain mukaan ”valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

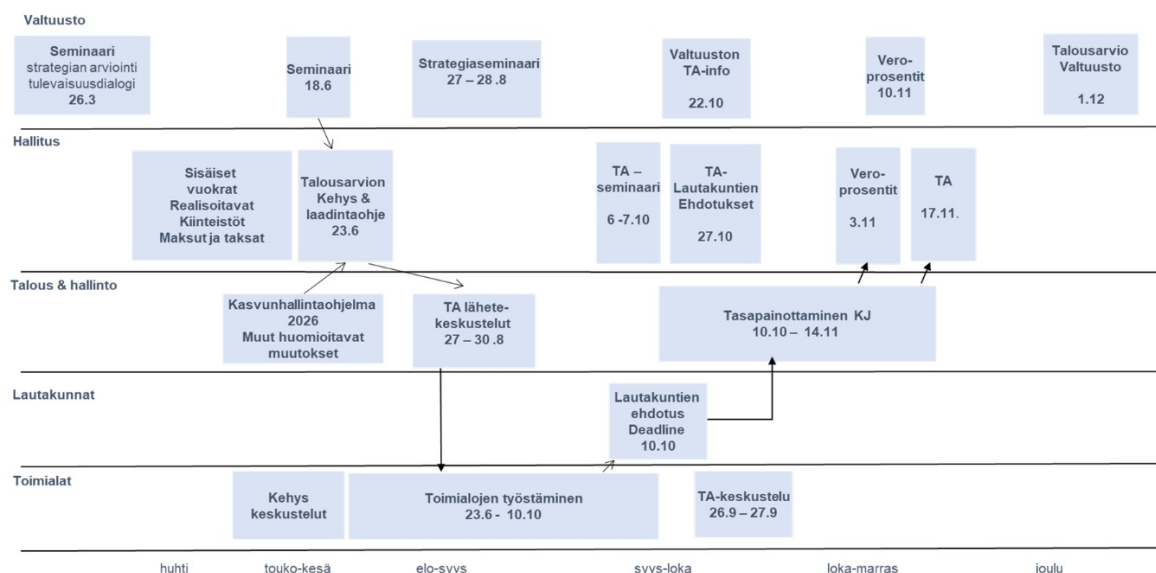
Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien.”

Talousarvion valmistelusta vastaa kaupunginhallitus ja jokainen hallintokunta omalla toimialueellaan. Talousarviossa ja taloussuunnitelmassa hyväksytään sekä kunnan että kuntakonsernin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvioprosessi etenee talousarvion laadintaohjeen mukaisesti talouspalveluiden johdolla ja ohjeistuksen mukaisesti. Toimialajohtajat vastaavat siitä, että vastuualueensa käyttötalouden talousarvioehdotus valmistuu ja käsitellään lautakunnissa ohjeessa esitetyn aikataulun mukaisesti.

2. Talousarvioprosessin aikataulu

Talousarvio 2026 ja -suunnitelma 2027-2028

Vuoden 2026 talousarvio-ohjeet ja ohjeellinen kehys ovat käsiteltävänä kaupunginhallituksessa 23.6.2025

Toimialojen johtajat ja toimialojen talousvastaavat käyvät edellä mainitun valmistelun pohjalta talousarviokeskustelun talousjohtajan, kaupunginjohtajan ja taloussuunnittelijan kanssa viikoilla 39 Talousarviokeskustelua varten toimialojen johtajat ja talousvastaavat koostavat lautakuntatasoisen kirjallisen yhteenvedon palvelualueiden toiminnallisista ja taloudellisista muutoksista verrattuna vuoden 2025 talousarvioon.

Toimialat valmistelevat toiminnalliset ja taloudelliset näkökohdat huomioiden talousarvioehdotuksensa siten, että ne on käsitelty lautakunnissa 10.10.2025 mennessä. Lautakunnat toimittavat talousarvioesitykset talouspalveluihin 10.10.2025 mennessä.

Kaupunginhallituksen alaisten kokonaisuuksien käsittelyn aikataulu päivitetään alkusyksyllä.

Lautakuntien käsittelemät talousarvioehdotukset ja kaupunginhallituksen alaisten vastuualueiden viranhaltijatyönä valmistellut talousarvioehdotukset toimivat osaltaan keskustelun pohjana kaupunginhallituksen seminaarissa 6-7.10.2025. Valtuuston seminaari/info pidetään 22.10.2025.

Talousarvion ensimmäinen luonnos esitellään kaupunginhallituksessa 27.10.2025. Luonnos sisältää lautakunnissa käsitellyt talousarviot, kaupunginhallituksen alaisten kokonaisuuksien käyttötalouden arviot sekä kaupunkitasoisen tuloslaskelman ja rahoituslaskelman.

Talousarvioluonnos esitellään valtuuston infossa/seminaarissa 22.10.2025.

Kaupunginjohtajan talousarvioehdotus käsitellään kaupunginhallituksessa 17.11.2025.

Kaupunginhallituksen esitys vuoden 2026 talousarvioksi ja vuosien 2027-2028 taloussuunnitelmaksi käsitellään kaupunginvaltuustossa 1.12.2025.

Yleinen taloudellinen kehitys

Talouden kasvua varjostavat kauppa- ja geopolitiikan tuoma epävarmuus, mutta toisaalta kysyntää ovat lisäämässä kasvavat panostukset Euroopassa puolustukseen ja infrastruktuuriin. TE-uudistuksen myötä kuntatalous on entistä herkempi suhdanteille. Inflaatio-odotukset ovat maltilliset kuten myös korko-odotukset, joskin tilanne on hyvin volatiili. Kuntien taloustilanteet vaihtelevat voimakkaasti, ja kuntakentässä on nähtävissä sekä taloudellista että toiminnallista eriytymistä. Väestökehitys on laajasti negatiivinen ja vain harvat kunnat kasvavat. Kuntien Investointipaineet pysyvät mittavina mm. kasvukeskusten investointipaineiden vuoksi. Kuntien vuosikate kattoi näin ollen poistot, mutta ei investointeja. Kuntien lainamäärä lähti mm näistä syistä selvään kasvuun.

Koulutuksen (ml. varhaiskasvatus) palvelutarve on Suomessa nopeasti laskeva pitkään jatkuneen syntyvyyden laskun vuoksi. Koulutuksen palvelutarpeen supistuminen haastaa monia kuntia toiminnan sekä palveluverkon sopeuttamiseen ja kuntarajat ylittävään yhteistyöhön. Tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino merkitsee kuntataloudessa talouden tasapainottamistoimia myös jatkossa.

Kuntatalouden vuosikate ei riitä nettoinvestointeihin vuosina 2025-2029. Tämä koskee kuntasektoria yleensä mutta Raisiota erityisesti. Raision toteuttamat investoinnit ovat erittäin isot suhteutettuna väestöön tai omaan rahoituskykyyn vuosikatteen kautta.

Kuntatalouden tulojen ja menojen välinen merkittävä epätasapaino edellyttää tasapainottamistoimien jatkamista. Kuntatalouden jatkonäkymiin liittyy myös runsaasti epävarmuustekijöitä.

Kuntatalouden sopeutuspainetta arvioidaan kuntatalousohjelmassa myös laskennallisen kunnallisveroprosentin korotuspaineen avulla (toiminnan ja investointien rahavirta suhteutettuna kunnallisveroprosentin yksikkötuottoon). Laskennallinen paine veroprosentin korotukseen on keskimäärin noin 1 % luokkaa 20 000- 40 000 asukkaan kunnissa.

Valtakunnalliset ennusteet

Kuntaliiton tämänhetkisten valtakunnallisten painelaskelman mukaan kuntatalouden toimintatuotot laskevat vuonna 2026 vuodesta 2025 -0,9%. Toimintamenojen kasvu on 3,1 % vuonna 2026 vuodesta 2025. Toimintakatteen muutos vuodesta 2025 vuoteen 2026 on 5,0 %. Verotulot nousevat vuonna 2026 ja pysyvät sen jälkeen maltillisessa kasvussa.

Kuntaliiton kehitysarvion mukaan toiminnan ja investointien rahavirran pieneneminen heikentää kuntatalouden kehitysarviota tulevina vuosina. Tulojen ja menojen välillä on pysyvä epätasapaino. Vuosikate ei kata poistoja, eikä investointeja vuosien 2025-2029 aikana, jolloin tilikauden tulos ennustetaan olevan lievästi plussalla. Tämä luo kunnallisveroprosentin korotuspainetta väestöään menettävissä ja vanhemman väestön kunnissa.

Kuntien ja kuntayhtymien toimintakulujen kasvuarvio:

- v. 2025 5,7 %
- v. 2026 3,1 %
- v. 2027 3,0 %
- v. 2028 1,9 %

Palkkojen kasvuarvio:

- v. 2025 4,3 %
- v. 2026 3,8 %
- v. 2027 3,7 %
- v. 2028 2,0 %

Toimintatulojen kasvuarvio:

- v. 2025 -1,4 %
- v. 2026 -0,9 %
- v. 2027 2,3 %
- v. 2028 1,4 %

Valtionosuuksien kasvuarvio:

- v. 2025 19,1 %
- v. 2026 4,1 %
- v. 2027 -0,5 %
- v. 2028 8,0 %

(Lähde: Kuntaliitto 30.4.2025, Tilastokeskus, Vm Kuntatalousohjelma)

Raision kaupungin taloudellinen tilanne

Vuoden 2024 tulos oli parempi kuin talousarviossa, toimintakulujen jäädessä alle talousarvion ja verotulojen ja valtionosuuksien toteutuessa hiukan parempana kuin talousarviossa. Verrattuna vuoteen 2023 vuosikate kuitenkin laski peräti 7,3 miljoonaa euroa. Kehitys on suunnitellun mukainen mutta huolestuttava.

”Kehitys on suunnitellun mukainen mutta huolestuttava”

Kun vuosikate laskee nopeasti se tarkoittaa, että kaupungin kyky itse rahoittaa omia investointejaan heikkenee. Laaja investointiohjelma luo nyt ja suunnittelukaudella kustannuspaineita nousevien rahoituskustannusten myötä ja tulosta rasittaa kasvavalla vauhdilla myös poistot. Kehyksessä on pyritty ylläpitämään tai parantamaan vuosikatetta mutta se muuttuu vuosi vuodelta haastavammaksi nopeasti kasvavan lainakannan ja rahoituskustannusten vuoksi. Vaikka käyttökate ja sen kehitys kehyksessä on arvioitu positiiviseksi vuosikate ei kasva. Vaikka talousarviokehyksessä on niinkin alhainen toimintakatteen kehitys kun 2,8 % niin vuosikate ei kasva. Kaupunki pystyy näin vuosi vuodelta itse kattamaan yhä pienemmän osan investoinneistaan. Kaupungin olisikin painelaskelmissa tulevana vuosina pystyttävä luomaan uskottava taloudellinen näkymä, jossa kokonaisvelkamäärä pienenee.

Vuonna 2026 verotulojen ja valtionosuuksien kehitys odotetaan olevan hyvä. Kokonaisrahoitus (verot ja valtionosuudet) kasvaa 6,2 %. Vaikka käyttötalouden nettokulut kehyksessä kasvaa vain 2,8 % tämä ei riitä siihen, että tulos olisi positiivinen. Tämä johtuu siitä, että taloutta rasittaa uudet korkokulut ja poistot vajaan 1,5 milj. euron edestä. Huolestuttavinta kehityksessä on rahoituskulujen ja poistojen kasvuvauhti suunnitteluvuosina ja sitä seuraavina vuosina. Rahoituskulujen ja poistojen kasvuvauhti on iso haaste tulevaisuudessa, kun taloutta yritetään tasapainottaa.

”Rahoituskulujen ja poistojen kasvuvauhti on iso haaste tulevaisuudessa”

Vuosien 2026-2028 taloudelliset haasteet johtuvat siis pääosin laajan investointiohjelman ja korkean korkotason tuomasta korkotaakasta ja poistoista. Vaarana on negatiivinen spiraali, että isot investoinnit ja niiden tuoma liian nopea lainakannan kasvu johtaa tilanteeseen, jossa lainakulujen kattamiseen tarvitaan aina lisää lainaa. Tämä taas lisää korkokustannuksia, joka rasittaa tulosta. Käyttötalouden kustannusten vähentäminen tavalla, jolla korjaisi tilanteen voikin tällaisessa tilanteessa muodostua liian haastavaksi.

Tämänhetkisten taustatietojen valossa kaupungin vuoden 2025 talousarvion tulosen nuste olisi toteutumassa suunnilleen samalla tasolla kuin talousarviota. Kuntaliiton ennusteiden mukaan verotulosen nuste on päivittynyt hieman negatiivisemmaksi ja valtionosuus on päivittynyt hieman positiivisemmaksi. Kaupungin tulosen nustetta päivitetään sitä mukaa, kun uutta tietoa on saatavilla. Myös kehystä on syytä tarkastella alkusyksyllä, mikäli valtakunnalliset ennusteet muuttuvat.

Talousarvio valmistelun taustaoletukset

Talousarviokehikseen tuloarvioon vaikuttavat taustatekijät:

- Väestö oletetaan kasvavan 1,4 % vuosivauhdilla vuosina 2026 – 2028, Kasvua oletetaan olevan niin ikäihmisissä (+65), työikäisissä 19-65 ja lapsissa ja nuorissa. Suomen väestörakenteen vuoksi Raision oletettu kasvu odotetaan kuitenkin enemmän ikäihmisiin. Arvioitu väestökasvu on varsin iso mutta vastaa viimeisten vuosien kasvukehitystä.

- Väestön kasvu vaikuttaa kunnallisveron arvioituun kehitykseen ja epäsuorasti myös kiinteistöveroon.
- Väestön kasvu ja sen painottuminen eri ikäkatgorioihin vaikuttaa kaupungin valtionosuuksiin, ”lapset ja nuoret” ikäryhmän kasvu kasvattaa valtionosuuksia mutta lisäävät vastaavasti palveluiden kysyntää ja näin ollen kustannuksia
- Verotulot kasvavat 3,78 % tai 2,4 milj. euroa suhteessa TA 2025. Verotulojen kasvu perustuu tuloveron ja yhteisöveron osalta Kuntaliiton toukokuussa julkaistuun ennusteeseen. Ennustetta on päivitetty väestön kasvun osalta. Kiinteistöveron vuosittainen kasvu on arvioitu olevan 1%. Verotuloarviossa ei ole muutoksia veroprosenteissa.

- Valtionosuudet kasvavat 15,8 % tai 2,5 milj. euroa suhteessa TA 2025. Valtionosuuksien kasvusta peräti 1,9 milj. euroa tulee siitä, että verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus kasvaa.

Talousarviokehukseen menoarvioon vaikuttavat taustatekijät:

- Väestön kasvu nostaa palveluiden kysyntää ja siten myös kustannuksia
- Inflaatio on arvioitu olevan vuonna 2026 1,6 %
- Kuntien peruspalveluiden kustannusindeksi kasvaa vuonna 2026 3,2 %
- Henkilöstökustannusten arvioidaan kasvavan vuonna 2026 3,18 % suhteessa vuoden 2025 henkilöstökustannuksiin

Kehyslaskelmissa on huomioitu nämä taustatekijät,

Kehyslaskelmissa on huomioitu myös kasvunhallintaohjelman sopeuttavat toimenpiteet sekä toimialojen esille nostamat muut merkittävät kustannusvaikutteiset muutokset toiminnassa.:

Kasvunhallintaohjelman toimenpiteiden sisällyttäminen talousarviokehukseen

Vuoden 2024 keväällä, ennen vuoden 2025 talousarviokehysten hyväksymistä tehtiin kasvunhallinnanohjelma, joka keskittyi menojen ja tulojen hallintaan ja sopeuttamiseen niin, että Raision jatkuva kasvu varmistuu. Kolmevuotisen ohjelman nettokustannuksia vähentävä vaikutus vuoden 2025 talousarviossa oli noin 3,3 milj. euroa ja vuoden 2026 uusien toimenpiteiden nettokustannuksia vähentävä vaikutus on 1,4 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarviokehys on laadittu niin että se huomioi nämä uudet tai vastaavat toimenpiteet 1,2 milj. euron edestä.

Muiden muutosten huomioiminen talousarviokehyksessä

Kehyksessä on huomioitu ja sisällytetty sellaiset toimialojen nostamat merkittävät kustannusvaikutteiset muutokset toiminnassa, joita ei voi tai on hyvin vaikeata välttää vuonna 2026. Kyse on esimerkiksi oppimisen uudistuksesta koituvat velvoittavat määräykset, laajenevien toimitilojen kasvavat ylläpitokustannukset, kasvavan työttömyyden tuomat lisäkustannukset ja joidenkin tärkeiden kehityskohteiden vaatimat lisäresursoinnit. Yhteensä kehyksessä on huomioitu näiden nettokustannuksia nostavaa vaikutusta 2,8 milj. euron edestä.

Talousarvion valmistelussa tulee huomioida kaupunginhallituksen päätös ohjeellisesta kehyksestä. Kehystä tarkistetaan tarvittaessa elo-syyskuussa.

2) Talousarviokehys

1. Kaupunkitasoinen ja lautakuntakohtainen kehys

Edellisten taustaoletusten valossa vuoden 2026-kaupunkitasoinen tulos ilman mahdollisia veroprosenttien muutosta toteutuisi seuraavasti:

Tuloslaskelma milj. euroa	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	Ennuste 2025	Kehys 2026
Toimintatuotot	-18 834	-18 898	-19 721	-21 268
Toimintamenot	80 797	89 627	89 285	93 999
Toimintakate	61 963	70 729	69 564	72 730
Vuosikate	12 591	7 087	6 959	9 606
Tulos	1 420	-1 848	-1 976	-407
Yli - alijäämä	220	-1 111	-1 239	1 066
Taseen kertynyt yli- / alijäämää	33 833	32 722	31 483	32 549

Kaupungin talous on tällä kehyksellä vuoden 2026 hiukan ylijäämäinen mutta tulos on negatiivinen -407 tuhatta euroa

Lautakunnille annetaan alustava, ohjeellinen kehys, jotta toimialojen/lautakuntien talousarviotyö voidaan aloittaa. Lautakunnista kehystä päivitetään ja tarkennetaan tarvittaessa elo-syyskuussa koko kaupungin kehyslaskelman tarkentuessa (esim. laskelmiin vaikuttavien tekijöiden, kuten verotuloennusteiden ja valtionosuuslaskelmien muuttuessa).

Alustavaksi, ohjeelliseksi lautakuntaakohtaiseksi raamiksi ehdotetaan seuraavaa: VAPA > Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunta

LAUTAKUNNAT	TAM 2025			KEHYS 2026			MUUTOS			MUUTOS %		
Ulkoiset tuotot ja kulut, euro	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto	Tuotot	Kulut	Netto
Kaupunginhallitus	7 465 578	-16 982 434	-9 516 856	8 720 093	-18 232 796	-9 512 703	1 254 515	-1 250 362	4 153	16,8 %	7,4 %	0,0 %
KH, konserni	1 768 823	-7 695 238	-5 926 415	2 094 823	-7 997 197	-5 902 374	326 000	-301 959	24 041	18,4 %	3,9 %	-0,4 %
KH, kaupunkikehitys *	5 696 755	-9 287 196	-3 590 441	6 625 271	-10 235 600	-3 610 329	928 516	-948 404	-19 888	16,3 %	10,2 %	0,6 %
Lupalautakunta	841 660	-1 512 989	-671 329	897 423	-1 548 918	-651 495	55 763	-35 929	19 834	6,6 %	2,4 %	-3,0 %
Infraalautakunta	5 439 060	-22 760 261	-17 321 201	6 308 709	-24 129 728	-17 821 019	869 649	-1 369 467	-499 818	16,0 %	6,0 %	2,9 %
Sivistyslautakunta	3 582 137	-44 100 549	-40 518 412	3 750 517	-45 970 217	-42 219 700	168 380	-1 869 668	-1 701 288	4,7 %	4,2 %	4,2 %
Vapaa-aikalautakunta **	1 569 550	-4 270 290	-2 700 740	1 591 693	-4 117 161	-2 525 468	22 143	153 129	175 272	1,4 %	-3,6 %	-6,5 %
Koko kaupunki	18 897 985	-89 626 523	-70 728 538	21 268 435	-93 998 820	-72 730 385	2 370 450	-4 372 297	-2 001 847	12,5 %	4,9 %	2,8 %

Talousarviossa 2026 huomioidaan kaupungin uusi strategia, tavalla joka määritellään alkusyksyllä. Kaupunki pyrkii saamaan uuden valtuustokauden strategian päätökseen [XX.XX.XXXX](#).

2. Lautakunnassa käsiteltävän talousarvioehdotuksen ohjeellinen sisältö

I Käyttötalousosa

- strategiset toiminnalliset tavoitteet
- taloudelliset tavoitteet
- olennaiset talousarvioon vaikuttavat huomiot

- ulkoisten määrärahojen budjettiyhteenvedo
- ulkoisten ja sisäisten määrärahojen budjettiyhteenvedo
- palvelualueiden ulkoisten määrärahojen budjettiyhteenvedo

II Investointiosa

- käyttöomaisuusirtaimistojen hankintaesitykset
- investointisuunnitelma 2026 ja suunnitelmavuodet 2027-2028
- mahdolliset hankekohtaiset perustelut 2026

III Vakanssiesitykset

Lautakuntien talousarvioprosessissa tulee huomioida, että taloussuunnittelussa toiminnalla ja taloudella on kiinteä yhteys. Talousarvion sitovuus määräytyy lautakunnittain siten, että sitovia lukuja ovat lautakunnan **ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto**.

Konsernipalveluyksikön sekä kaupunkikehityksen lautakunta on kaupunginhallitus. Kumpikin edellä mainittu kokonaisuus esitetään omana kokonaisuutenaan (Kh, konserni; Kh, kaupunkikehitys) ja konsolidoidaan yhteensä. Konsolidoidun kokonaisuuden, kaupunginhallituksen sitovia lukuja ovat ulkoiset kokonaistulot, kokonaismenot ja netto.

3. Toimialojen talousvastaavat

Konsernihallinto / Konsernipalveluyksikkö (Kh, konserni):

Talousjohtaja Patrik Nygrén

Elinvoima- ja kilpailukykytoimiala (Infralautakunta, Lupalautakunta, Kh, kaupunkikehitys):

Taluspäällikkö Sami Koskikallio

Sivistyskeskus / Sivistys- ja vapaa-aikatoimiala (Sivistyslautakunta, Vapaa-aikalautakunta):

Taluspäällikkö Esa Ilanti

Taloussuunnittelujärjestelmää (Accuna) ja lukujen operatiivista syöttämistä koskevat kysymykset:

Kirjanpitoapäällikkö Leena Rautanen

Taloussuunnittelija Timo Ojala

Kullakin toimialalla on oma talousvastaava, joka toimii yhteyshenkilönä vastualueidensa talousarvion taloudellisissa kysymyksissä. Toimiala sekä toimialajohtajan johdolla toimialan palvelualue ja palvelualuevastaavat ovat vastuussa budjetin luvuista, niiden syöttämisestä järjestelmään sekä toimialan lukujen oikeellisuudesta. Toimialojen lukujen valmistuttua talousraportit ja taloudelliset tekstit valmistellaan yllä mainitun toimialueen vastuullisen talousvastaavan toimesta. Toimialojen johtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat vastuualueellaan olevien toiminnallisten ja muiden substanssia koskevien analyysitekstien valmistumisesta riittävän ajoissa ennen toimieliinkäsittelyä.

Lautakuntien talousarviotekstit ja taulukot tuotetaan lähtökohtaisesti samassa formaatissa kuin vuoden 2025 talousarviossa jatkuvuusperiaatteen mukaisesti. Talouspalvelut vastaa esitysmuodosta ja ohjeistaa toimialoja asiassa elokuun aikana.

3) Valmistelussa huomioitavat käytännön asiat

1. Talousarvion tallennuspohjat

Talousarvion taloussuunnitteluohjelman tallennuspohjat valmistellaan keskitetysti talouspalveluissa kesäkuun aikana. Pohjat ovat käytettävissä 26.6.2025 alkaen.

TA2026 LTK-pohjalle (käyttötalous) on siirretty ulkoiset talousarvio 2025-luvut lukuun ottamatta palkkatilejä, palkkojen sivukulutilejä, luontoisetutilejä, sisäisiä menoja ja tuloja, työllisyysmenoja ja -tuloja, myyntivoitto- ja -tappiotilejä, sairausvakuutus- ja tapaturmavakuutustuloja, jaksotus- ja aktivointitilejä. Pohjassa ovat näkyvillä myös TAM2025-luvut, joita päivitetään keskitetysti sitä mukaa, kun vuoden 2025 aikana tulee talousarviomuutoksia.

Talousarvio laaditaan kustannuspaikkatasolla ja syötetään järjestelmään palvelualueilla.

Kaikki materiaali, joka liitetään osaksi talousarviokirjaa, tallennetaan T-asemalle kansioon TA2026 (joka lautakunnan omaan kansioon). Tässä ohjeessa mainitut talousosion liitteet sekä lautakuntien raportoinnissa käytettävä pohja ovat käytettävissä elokuun aikana. Tavoitteiden ja riskienhallinnan liitteistä ohjeistetaan erikseen hallintopalveluiden toimesta.

2. Palkat ja henkilöstökulut

- a) Vakituisten henkilöstön palkat (tilit 4002, 4004, 4022, 4024) siirretään taloussuunnitteluohjelmaan toimialojen toimesta toimialojen tarkastamien palkkalistojen perusteella.
- b) Myös muun kuin vakituisten henkilöstön palkat (määräaikaiset, sijaiset, erilliskorvaukset, tuntipalkat) budjetoidaan ja talletetaan taloussuunnitteluohjelmaan toimialoilla.
- c) Lautakuntien talousvastaaville toimitetaan kesäkuussa palkkahallinnon toimesta palkkaliitteet, jotka tarkastetaan toimialoilla.
- d) Palkkaliitteet perustuvat toukokuun lopun tilanteeseen. Korotusajo, jossa huomioidaan palkankorotuksia, tehdään keskitetysti järjestelmään
- e) Toimialojen tulee ottaa palkkaliitteiden tarkastuksessa realistisesti huomioon henkilöstön lisäykset ja vähennykset. Palkkaliitteisiin tulee korostetusti merkata sinne lisätyt uudet vakanssiehdotukset sekä niiden arvioitu vuosipalkkakustannus ilman sivukuluja.
- f) Mikäli toimiala esittää henkilöstökulujen lisäyksiä muutoin kuin uusien vakanssien perusteella, kulujen lisäyksen perusteet tulee esittää kaupunginjohtajan ja talousjohtajan kanssa käytävissä talousarviokeskusteluissa.
- g) Tarkastetut palkkaliitteet toimitetaan talouspalveluihin kirjanpitoapäällikkö Leena Rautaselle sähköpostitse.
- h) Uudet esitettävät vakanssit ovat mukana lautakuntaesityksessä. Uudet vakanssit esitetään kaikkien lautakuntien osalta samanlaisella lomakkeella (Liite 1). Mikäli lautakunnalla on useampia vakanssiesityksiä, niistä tehdään lisäksi yhteenveto (Liite 2). Liitteet ovat saatavilla T-asemalla TA2026-kansiossa kesä-elokuun aikana.

- i) Palkkojen sivukuluprosentit lähetetään tiedoksi toimialoille, kun Kevan budjetointiohjeet ovat saatavilla. Sivukuluprosentit tallennetaan taloussuunnitteluohjelmaan keskitetysti ja taloussuunnitteluohjelma laskee sivukulut automaattisesti.

Poikkeukset:
Palkkatileille (ml. tilit 4034, 4039) ja sivukulutileille (4100, 4110, 4150, 4160, 4170, 4180) Ei saa kirjata toimialoilla mitään.
- Esa Ilanti arvioi ja kirjaa käsin Vael-varauksen (opettajat) tilille 4111.
- j) Tasausmaksut (tili 4112) tallennetaan keskitetysti talouspalveluissa.
- k) Jaksoitustileille (4060, 4061, 4062, 4130, 4131, 4132, 4190, 4191, 4192) ja aktivointitileille (4065, 4135, 4200, 4480, 4640, 4899, 4990) Ei saa kirjata mitään.
- l) Luontoisetutileille (4080, 4081) Ei saa kirjata mitään.
- m) Työllisyystulot ja -menot (tilit 3300 ja 4949, KP 271011) arvioidaan/kirjataan keskitetysti kaupunkikehityspalveluissa.

3. Sisäiset erät

Kirjanpitoapäällikkö Leena Rautanen lähettää kesäkuun alussa sisäisten erien taulukkopohjat toimialojen vastuuhenkilöille sähköpostitse. Taulukot tulee lähettää vastausviestinä sähköpostin liitteenä excel-muodossa 15.8.2025 mennessä. Sisäiset erät siirretään taloussuunnitteluohjelmaan keskitetysti.

4. Vyörytykset

Vyörytysajo tehdään taloussuunnitteluohjelmassa kaikille samanaikaisesti talouspäällikkö Sami Koskikallion kirjanpitoapäällikkö Leena Rautaselle ilmoittamana ajankohtana.

Tilapalveluiden yhteiskustannuspaikkojen (632010, 633010, 634010, 635010, 636010) ulkoiset ja sisäiset menot vyörytetään tietyille tilapalveluiden kustannuspaikoille sovittujen vyörytysperusteiden mukaisesti.

5. Investoinnit

a) Investointihankkeet

Kaikkien investointiehdotusten tulee pohjautua tarveselvitykseen.

Investointeja koskevat esitykset tehdään investointikohteittain. Ne keskusten investoinnit, jotka johtavat rakentamiseen, ilmoitetaan infrapalveluihin.

Infrapalvelut toimittavat investointihanketiedot projekteittain erillisillä exceleillä kirjanpitoapäällikkö Leena Rautaselle Accunaan tallennettavaksi.

- b) Käyttöomaisuusinvestointeja (yli 10 000 €) käydään läpi toimialojen vastuujohtajien, talousvastaavien, kaupunginjohtajan, talousjohtajan ja kirjanpitoapäällikön kesken käytävissä talousarviokeskusteluissa

Käyttöomaisuusirtaimistojen hankintaesitykset kootaan keskitetysti. Toimialat täyttävät Käyttöomaisuushankinnat-lomakkeen (Liite 3) ja lähettävät lomakkeen Leena Rautaselle 15.8.2025 mennessä. Huom! Toimialat eivät merkitse lomakkeelle projektinumeroa, vaan se tehdään keskitetysti talouspalveluissa.

- c) Kaupungin ja vesihuollon investointiohjelma 2026-2028 raportoidaan infrapalveluiden toimesta.
- d) Kunnallisteknisten investointien hankekohtaiset perustelut 2026 raportoidaan infrapalveluiden toimesta.
- e) Talonrakentamishjelma 2026-2030 raportoidaan teknisen infrapalveluiden toimesta.
- f) Talonrakentamishjelman 2026-2030 hankekohtaiset perustelut raportoidaan infrapalveluiden toimesta.

6. Poistojen simulointi

Poistot simuloidaan talouspalveluissa keskusten ilmoittamien omaisuuserien perusteella. Kirjanpitoapäällikkö Leena Rautanen lähettää tietojen keräämistä varten erilliset excel-tiedostot syksyn aikana.

7. Talousarviokirjassa esitettävät taloudelliset tavoitteet

Taloudelliset tavoitteet -tiedosto (Liite 4) on saatavilla elokuussa T-asemalla TA2026 lautakunta-kohtaisissa kansioissa.

Toimialajohtaja ja toimialan talousvastaava vastaavat yhdessä siitä, että taloudelliset tavoitteet ovat realistiset ja perustuvat vastuualueen toimintasuunnitelmaan.

Taloudellisten tavoitteiden tiedot raportoidaan kaikkien vastuualueiden osalta yhdenmukaisen formaatin mukaisella excel-pohjalla.

Taulukkoon päivitetään TAM2025-luvut ja TA2026-luvut. Edellisten vuosien luvut ovat tilinpäätöksessä esitetyt, joten niitä EI saa muuttaa.

Myöskään tiedoston muotoiluja/asetteluja ei saa muuttaa.

Valmis, TA-kirjaan tuleva tiedosto talletetaan T-asemalle TA2026-kansioon nimellä Taloudelliset tavoitteet_TA2026_Lautakunnan nimi V
Alkuperäinen tiedosto jätetään nykyisellään kansioon.

4) Talousarviokirjassa esitettävät strategiset tavoitteet ja riskianalyysi

1. Strategiset tavoitteet

Raision kaupungin strategia uusitaan parasta aikaa. Vuoden 2026 talousarvion yhteydessä on tarkoituksenmukaista tarkentaa strategisia tavoitteita. Strategisten tavoitteiden päivitys tehdään talousarviovalmistelun yhteydessä kunkin lautakunnan strategisten tavoitteiden excel- taulukkoon.

Toiminnalliset tavoitteet esitetään palveluittain:

- Kaupunkikehityspalvelut
- Infrapalvelut
- Sivistyspalvelut
- Vapaa-aikapalvelut
- Talouspalvelut
- Henkilöstöpalvelut
- Päätöksentekopalvelut
- Digipalvelut
- Viestintäpalvelut

Toimialajohtajat, vastuualuejohtajat ja palvelualuejohtajat vastaavat johtamansa toiminnan tavoitteiden valmistelusta ja koordinoinnista. Toiminnalliset tavoitteet valmistellaan samanmuotoisesti erillisen ohjeistuksen mukaan. Toiminnalliset tavoitteet käsitellään asianmukaisessa toimielimessä talousarvioesityksissä. Toiminnalliset tavoitteet esitetään koko kaupungin talousarviokirjassa ko. lautakuntakohtaisessa osiossa.

Toimialajohtaja ja vastuualuejohtaja vastaavat, että toimialueensa toiminnalliset tavoitteet käsitellään lautakunnassa lautakunnan taloudellisten tavoitteiden yhteydessä. Koko kaupungin talousarviokirjaan liitettävät toiminnalliset tavoitteet talletetaan T-asemalle TA2026-kansioon.

2. Riskianalyysi

Riskianalyysi laaditaan toimielimittäin osana talousarvioprosessia kaupunginhallituksen hyväksymän (KH 14.12.2020 § 382) Raision kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen mukaisesti. Analyysi laaditaan erillisen ohjeen mukaisesti taulukkomuotoon. Toimialajohtajat vastaavat riskianalyysityön koordinoinnista vastuualueellaan. Riskianalyysi tulee käsitellä lautakunnassa talousarviokäsittelyn osana.

LIITTEET

- Liite 1 Vakanssiesitys (Ltk materiaali)
- Liite 2 Yhteenveto vakanssiesityksistä (Excel-taulukko, vakanssit ja kustanukset)
- Liite 3 Käyttöomaisuushankinnat (Excel, palvelualueet)
- Liite 4 Taloudelliset tavoitteet (kullakin lautakunnalla oma pohjatiedosto) (Excel, jossa htv:t, poikkeamat yms.)